

S İ R K Ü L E R R A P O R	
Tarih:	10.06.2024
Sayı:	2024/30
Konu:	Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2024/14)

Özet: 08.06.2024 tarihli ve 32570 sayılı Resmi Gazete’de “Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2024/14)” yayımlandı.

Hatırlanacağı üzere, 26.01.2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan "Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" ile ticari hayatta liralışmanın desteklenmesi amacıyla firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin Merkez Bankasına satılması ile Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesi halinde firmalara sağlanacak desteklere yer verilmişti.

Bu kapsamda;

- Firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin TCMB’ye satışı sırasında, firmalar verecekleri taahhüt karşılığında, Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2’si kadar döviz dönüşüm desteği alabileceği,
- Firmalar yurda getirdikleri yurt dışı kaynaklı dövizlerinin en az yüzde 40’ını TCMB’ye sattıktan sonra getirilen dövizin kalan kısmını kur korumalı dönüşüm hesabında değerlendirebileceği ve verdikleri taahhüt karşılığında Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2’si kadar döviz dönüşüm desteği alabileceği

düzenlenmişti.

Bugün yayımlanan tebliğ ile söz konusu desteklerde aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1) Yurt dışı kaynaklı dövizlerin kapsamı TCMB tarafından belirlenecektir.

Bu Tebliğin 1 inci maddesi ile anılan Tebliğin “Amaç ve kapsam” başlıklı 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Buna göre, firmalara sağlanacak destekte **hangi dövizlerin kapsam dahilinde olduğu Merkez Bankasınca belirlenecektir.**

Eski Düzenleme;

Bu Tebliğin amacı, firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin Merkez Bankasına satılması ile Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesi halinde firmalara sağlanacak desteğe ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Yeni Düzenleme;

Bu Tebliğin amacı, firmaların **Merkez Bankasınca belirlenecek** yurt dışı kaynaklı dövizlerinin Merkez Bankasına satılması ile Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesi halinde firmalara sağlanacak desteğe ilişkin usul ve esasları düzenlemektir

Ayrıca, yukarıdaki düzenlemeye uygun olarak, aynı Tebliğin “**Tanımlar ve kısaltmalar**” başlıklı 3 üncü maddesinde yer alan “**Yurt dışı kaynaklı döviz**” tanımı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Eski Düzenleme:

Yurt dışı kaynaklı döviz: Yabancılara yurt içinde sunulan hizmetler karşılığında kazanılan döviz tutarları da dahil olmak üzere firmaların yurt dışında yerleşiklerden elde ettikleri döviz gelirlerinden ve firmaların yurt dışında bulunan döviz cinsi varlıklarından yurda getirdikleri döviz.

Yeni Düzenleme;

Yurt dışı kaynaklı döviz: Yabancılara yurt içinde sunulan hizmetler karşılığında kazanılan döviz tutarları da dahil olmak üzere firmaların yurt dışında yerleşiklerden elde ettikleri **ve kapsamı Merkez Bankasınca belirlenecek** döviz gelirlerinden yurda getirdikleri döviz,”

2) Yurt dışı kaynaklı dövizlerin TL vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesinde sağlanan döviz dönüşüm desteği kaldırılmıştır.

Bu Tebliğin 3 üncü maddesi ile aynı Tebliğin “**Yurt dışı kaynaklı dövizlerin Türk lirası vadeli mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürülmesinde döviz dönüşüm desteği sağlanması**” başlıklı 5 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Buna göre, firmaların yurda getirdikleri yurt dışı kaynaklı dövizlerinin en az yüzde 40’ını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’na (TCMB) sattıktan sonra, kalan döviz kur korumalı dönüşüm hesabında değerlendirme ve verdikleri taahhüt karşılığında Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2’si kadar döviz dönüşüm desteği alma imkanı kaldırılmıştır.

3) Döviz alımı taahhüdünün yerine getirilmemesi durumunda, yeni yaptırımlar yürürlüğe konmuştur

Bu Tebliğin 4 üncü maddesi ile aynı tebliğin “Döviz alımı yapmama taahhüdünün yerine getirilmemesi” başlıklı 6 ncı maddesinde değişiklik yapılarak, döviz alımı yapmama taahhüdünün ihlali ve usulsüz işlem yapılması durumunda alınacak yaptırımlar ve bu yaptırımların ne kadar süreyle geçerli olacağı yeniden belirlenmiştir.

Buna göre;

- Döviz alımı yapılmaması taahhüdünü yerine getirmeyen firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri ile bu Tebliğ kapsamındaki destek ödemesi talepleri yaptırım tutarının ödendiği tarihe kadar kabul edilmeyecektir.
- Döviz dönüşüm desteğinden usulsüz olarak yararlanan veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunan firmalar döviz dönüşüm desteğinden yararlandırılmayacaktır ve bu firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri 3 yıl süre ile kabul edilmeyecektir.

- Döviz dönüşüm desteği ödemesine aracılık eden ancak Merkez Bankasınca belirlenecek kontrol yükümlülüklerini yerine getirmeyen bankalar yaptırım tutarının Merkez Bankasına ödenmesinden sorumlu olacaklardır.

Eski Düzenleme;

Bu Tebliğ kapsamında firmalarca verilen döviz alımı yapılmaması taahhüdünün yerine getirilmemesi halinde döviz dönüşümü desteği tutarları ilgili dönem boyunca oluşan pozitif kur farkı eklenerek ve döviz dönüşümü desteğinin ödenme tarihinden taahhüdün yerine getirilmediğinin tespiti tarihine kadar geçen süre için tespit tarihinde geçerli olan Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranı üzerinden hesaplanacak faizi ile birlikte bankalarca tahsil edilerek Merkez Bankasına aktarılır. **Taahhüdünü yerine getirmeyen firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri, taahhüdün yerine getirilmediğinin tespit edildiği tarihten itibaren bir yıl süreyle kabul edilmez.**

Yeni Düzenleme;

Bu Tebliğ kapsamında firmalarca verilen döviz alımı yapılmaması taahhüdünün yerine getirilmemesi, **döviz dönüşüm desteğinden usulsüz olarak yararlandığının veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğunun tespiti** halinde döviz dönüşümü desteği tutarları ilgili dönem boyunca oluşan pozitif kur farkı eklenerek ve döviz dönüşümü desteğinin ödenme tarihinden taahhüdün yerine getirilmediğinin, **usulsüz işlem yapıldığının veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunulduğunun** tespiti tarihine kadar geçen süre için tespit tarihinde geçerli olan Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranı üzerinden hesaplanacak faizi ile birlikte bankalarca tahsil edilerek Merkez Bankasına aktarılır.”

Yeni eklenen (5) ve (6) ncı fıkralar;

“(5) Döviz alımı yapılmaması taahhüdünü yerine getirmeyen firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri ile bu Tebliğ kapsamındaki destek ödemesi talepleri bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yaptırım tutarının ödendiği tarihe kadar kabul edilmez. Döviz dönüşüm desteğinden usulsüz olarak yararlanan veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunan firmalar döviz dönüşüm desteğinden yararlandırılmaz ve bu firmaların Merkez Bankası kaynaklı kredi kullanım talepleri 3 yıl süre ile kabul edilmez.

(6) Döviz dönüşüm desteği ödemesine aracılık eden ancak Merkez Bankasınca belirlenecek kontrol yükümlülüklerini yerine getirmeyen bankalar bu maddenin birinci fıkrasında düzenlenen yaptırım tutarının Merkez Bankasına ödenmesinden sorumludur.”

Söz konusu tebliğe aşağıda yer verilmiştir.

[Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ \(Sayı: 2023/5\)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ \(Sayı: 2024/14\)](#)